

Formatieprotocol Someren_vastgesteld 23 maart 2026

Opdeling in verschillende fases

Om een duidelijk en helder gestroomlijnd proces te hebben knippen we de formatie op in verschillende fases. Fase 1 en 2 vormen de verkenningsfase/informatiefase. Fase 3 en 4 de formatiefase.

- De eerste fase is de verkenning naar de beoogd coalitie, waarbij er door/namens de grootste partij gesprekken gevoerd worden in ieder geval met alle partijen afzonderlijk. En met een combinatie van partijen.
 - Op voordracht van de grootste partij wordt een externe verkenner aangetrokken voor het begeleiden van de gesprekken.
 - De griffie verzorgt de verslaglegging.

Fase 1 wordt afgerond met een advies afkomstig van de grootste partij over een beoogde coalitie, het vervolg en de gewenste invulling procesmatig.

Het advies is afgestemd met de partijen en wordt gedragen door de in het advies genoemde partijen.

- De tweede fase ziet op de besluitvorming over het advies. Besluitvorming vindt plaats in de raad; het advies kan via een motie bekrachtigd worden.

Hiermee is de verkenningsfase afgerond.

- De derde fase is de formatiefase waarin de beoogd coalitie inhoudelijk gaat onderhandelen over het coalitieakkoord en de portefeuillevdeling en;
- De vierde fase ziet toe op het officieel benoemen van wethouders en de verdeling van taken.

Rolverdeling

- Griffie: ondersteunt en faciliteert op procesmatig gebied in fase 1 en 2. En in fase 4 ten behoeve van de benoeming van wethouders. Griffie ondersteunt wanneer alle fracties deelnemer zijn in de fase. De griffie heeft geen rol in het inhoudelijk formeren.
- Gemeentesecretaris/organisatie: ondersteunend en faciliterend bij inhoudelijke onderhandelingen in fase 3 ten aanzien van benodigde informatievoorziening aan onderhandelingstafel.
- Onderhandelaars: voeren namens hun partijen de onderhandelingen in de formatie in alle vier de fases. Werkafsprak: maximaal twee onderhandelaars per partij per fase (voor continuïteit en vastigheid). Continuïteit richting het nieuwe bestuur vanuit de afvaardiging is belangrijk voor verbinding onderling, aangezien je gezamenlijk een proces aangaat en gaat doorleven.
- Fracties/politieke partijen: worden door onderhandelaars op de hoogte gehouden van het proces en inhoudelijk op de hoogte gesteld van afspraken ter definitieve

besluitvorming (informeel binnen fracties). Als er procesmatige terugkoppeling plaatsvindt, gebeurt dit aan de gehele raad via de griffie.

- Verkenner is gespreksbegeleider /procesbegeleider en wordt voorgedragen door de grootste partij.
- Formateur: (mogelijke) gespreksbegeleider en procesbegeleider van formatieproces in fase drie. Voordracht door grootste partij.
- *Presidium: faciliteert procesafspraken zoals deadlines per fase en officiële aangelegenheden die naar de raad moeten;*
- Burgemeester: De burgemeester wordt door de verkenners en formateur geïnformeerd over de voortgang voordat informatie openbaar wordt. De burgemeester wordt de mogelijkheid geboden om een beschouwing te geven op een coalitie akkoord
De burgemeester heeft daarnaast haar wettelijke rol als het gaat om integriteit en het bijbehorende onderzoek naar de kandidaat wethouders.
- Raad: ziet toe op begin en eind van de fase en de vervolgstappen. Bekrachtiging van het formatieprotocol.

Voorstel fase 1

- Gemeenschapslijst gaat als grootste partij vanaf week 13 twee weken in gesprek met alle partijen, een of meerdere keren, om te verkennen waar een beoogd coalitie aan moet voldoen; Gesprekken starten 1 op 1; Gesprekken met meerdere partijen gezamenlijk zullen plaatsvinden.
- Opdracht luidt: verken de opties voor een stabiele meerderheidscoalitie.
- Mogelijkheid voor extra ondersteuning door een verkenners;
- De verkenningsfase ziet op twee pijlers: onderzoek naar onderling vertrouwen & samenwerking en naar richting & inhoud.
De volgende thema's kunnen in ieder geval aan bod komen aan tafel:
 - Voorkeurscoalitie;
 - Voorkeur omvang/groote coalitie-oppositie;
 - Wethouders kandidaat / kandidaten; aandachtspunt voor wijze van verslaglegging m.b.t. afbreukrisico voor kandidaten.
 - Voorkeur voor portefeuilles;
 - Mogelijke breekpunten;
 - Mogelijke hobbels op de weg voor beoogd coalitie;
 - Speerpunten beoogd coalitie;
 - Visie op coalitieakkoord;
 - Al dan niet de wens voor ondersteuning door formateur in volgende fase
 - Onderling vertrouwen & samenwerking
- De griffie ondersteunt de gesprekken en faciliteert met verslaglegging, planning en agendavorming en schakelt tussen onderhandelingsstafel en presidium voor bestendiging procesafspraken;
- Op basis van de gesprekken in de verkenningsfase wordt er een advies opgesteld door de grootste partij waarin de bevindingen staan evenals een voorstel voor het vervolgproces.

- Deadline voor het uitbrengen van het advies is 6/7 april. In de raad van 9 april: bespreken en besluitvorming over advies en instemmen met vervolgproces, mogelijk aanstellen informateur.

Communicatie aan de raad en de inwoners

- Procesmatige informatie wordt via de griffie gecommuniceerd aan de raad.
- Fase 2 advies en besluitvorming naar aanleiding van verkenningsfase wordt besproken in een openbare raadsvergadering.
- Communicatie naar inwoners vindt plaats via persbericht bij publicatie van stukken t.b.v. raadsvergadering

Verslaglegging en informatie

- Van de individuele (besloten) gesprekken (in alle fases) met de partijen worden verslagen gemaakt die aan de deelnemers voor akkoord worden voorgelegd. Verslaglegging gebeurt op hoofdlijnen en afspraken. Deze verslagen worden na afloop van het formatieproces, maar voorafgaand aan de openbare bespreking van het coalitieakkoord, openbaar. Verslaglegging in fase 1 gebeurt door griffie; in fase 3 door ambtelijke organisatie.
- De informatie- en stukkenstroom vanuit de ambtelijke organisatie wordt na afloop van de formatie, maar voorafgaand aan de openbare bespreking van het coalitieakkoord, openbaar. (bijvoorbeeld als bijlagen t.b.v. coalitieakkoord)